

Ministerie van Asiel en Migratie
t.a.v Minister M. Faber
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Onderwerp

Ambtsbericht inzake stand van zaken opvang
asielzoekers, Oekraïense ontheemden en
huisvesting statushouders

Zaaknummer

487445

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 11 juli 2024

Geachte mevrouw Faber,

In de eerste plaats van harte gefeliciteerd met uw benoeming tot minister van Asiel en Migratie. Ik wens u bij het vervullen van dit ambt veel wijsheid en succes toe.

Met dit ambtsbericht informeer ik u mede namens de Provinciale Regietafel Zeeland over de stand van zaken ten aanzien de opvang van asielzoekers, Oekraïense ontheemden en de huisvesting van statushouders in Zeeland. Bij dit bericht zijn twee bijlagen gevoegd. Het betreft het Zeeuws dashboard met de kwantitatieve stand van zaken en een door de gemeenten zelf opgestelde kwalitatieve weergave van de voorbereidingen op de verschillende opgaven op dit moment.

De Zeeuwse aanpak en de Spreidingswet

De aanpak in Zeeland is gericht op onderlinge samenwerking van de 13 Zeeuwse gemeenten op provinciaal niveau. Drie grotere gemeenten, Goes, Middelburg en Terneuzen bereiden ten behoeve van de langere termijn structurele opvang van asielzoekers voor in asielzoekerscentra. De andere gemeenten leveren in de opmaat naar deze langere termijn ook een bijdrage aan de totale opvangopgave. De Zeeuwse gemeenten zullen hun samenwerking voortzetten conform eerdere afspraken en de Spreidingswet; daartoe zal in dat kader per 1 november het desbetreffende plan worden ingediend.

De Zeeuwse gemeenten organiseren de opvang in combinatie met aanvullende inspanningen zoals extra noodopvang naar aanleiding van eerdere acute uitvragen, het opvangen van mogelijk extra

Oekraïense ontheemden en waar mogelijk het realiseren van extra mogelijkheden voor huisvesting van statushouders.

Op dit moment worden ongeveer 1.800 asielzoekers in Zeeland opgevangen.

Door gezamenlijke inspanningen zullen de Zeeuwse gemeenten vermoedelijk aan de provinciale opvangopgave van 2.109 asielzoekers kunnen voldoen. In het provinciaal verslag, dat u uiterlijk 1 november a.s. ontvangt, wordt u geïnformeerd over de wijze waarop we dit realiseren.

Naar aanleiding van de acute uitvragen voor aanvullende plaatsen zoals gedaan in brieven van uw ambtsvoorgangers van 15 april en 14 juni jl. hebben verschillende Zeeuwse gemeenten de bestaande opvangcapaciteit waar mogelijk verhoogd. Vier gemeenten hebben met elkaar de mogelijkheid onderzocht om in de vorm van een zogenoemde carrousel asielzoekers op te vangen. Dit laatste heeft helaas nog niet tot resultaat geleid. De Zeeuwse gemeenten blijven in overleg om te bezien of na het zomerreces alsnog aanvullende plaatsen voor asielzoekers kunnen worden gerealiseerd.

In algemene zin wordt uw aandacht gevraagd om de inspanningen van alle samenwerkingspartners te mobiliseren, waaronder het Rijks Vastgoedbedrijf. Daarnaast wordt de noodzakelijke daadkracht op de proef gesteld doordat samenwerkingspartners van het rijk aanlopen tegen een tekort aan menskracht, financiële middelen of een gebrek aan mandaat om snel besluiten te kunnen nemen.

Opvang ontheemden Oekraïne

De Zeeuwse gemeenten spannen zich maximaal in om zoveel mogelijk vluchtelingen uit Oekraïne onderdak in onze provincie te bieden. Gemeenten maken daarover onderling afspraken. Momenteel bieden de Zeeuwse gemeenten gezamenlijk plaats aan iets meer dan 3.000 Oekraïense ontheemden. Hierbij breng ik onder uw aandacht dat de verdeelsleutel Oekraïne erg nadelig uitwerkt voor gemeenten in het landelijk gebied omdat landoppervlakte een dominant onderdeel daarvan is. In deze gemeenten zijn juist minder mogelijkheden voor opvang (geen leegstaande kantoorpanden e.d.) en er zijn relatief weinig voorzieningen. Gemeenten pleiten voor het hanteren van dezelfde sleutel als die in de Spreidingswet.

Daarnaast staat het draagvlak voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne steeds meer onder druk: werkende Oekraïners worden gratis opgevangen in gemeentelijke opvanglocaties terwijl arbeidsmigranten uit andere Europese landen zelf, of via hun werkgever, onderdak moeten regelen. Steeds meer Oekraïners besluiten voor langere tijd in Nederland te blijven. De vraag dient zich aan hoe hier mee om te gaan.

Huisvesting statushouders

De achterstanden bij het huisvesten van statushouders nemen toe. Gemeenten zijn met de corporaties verantwoordelijk voor het huisvesten van statushouders. We zien echter dat het bestaande woningaanbod niet voldoende en niet altijd voldoende passend is. Met de woningbouwcorporaties vindt ook vanuit de provincie nader bestuurlijk overleg plaats, onder meer over de toewijzing van woningen, het splitsen van woningen en de mogelijke realisatie van een doorstroom locatie. De provincie geeft er in dit verband de voorkeur aan de gemeenten te stimuleren en met hen samen te werken in plaats van louter op te schalen in het kader van het instrument interbestuurlijk toezicht. Ten behoeve van de huisvesting van statushouders wordt uw aandacht gevraagd voor het sneller herenigen van nareizigers met hun familie. Voor de doorstroming van statushouders naar reguliere

huisvesting is het essentieel dat gemeenten al hun instrumenten behouden om statushouders sociale huurwoningen toe te wijzen.

Afronding

Ik constateer dat de Zeeuwse gemeenten zich inspannen om aan de verschillende opgaven te voldoen. Met de gemeenten en de provincie roep ik u op er alles aan te doen wat binnen uw mogelijkheden ligt om de gemeenten bij deze opgaven te faciliteren. Daartoe zijn in dit ambtsbericht enkele oproepen gedaan.

Hoogachtend,

Drs. J.M.M. Polman, Commissaris van de Koning

Bijlagen:

1. Zeeuws dashboard per 3 juni 2024
2. Weergave stand van zaken per gemeente